

مکتبہ دارالکتاب

❁ ادبی و سیاسی رسالہ اسبوعیہ در ❁

۳۱ نجی سنہ

۱۶ ذی الحجہ ۱۳۲۹

❁ پنجشنبہ ❁

جزو عدد : ۱۲۴

دفتر خاطر اتمدن

بعض ضرور امثالک

شرحی

قونیہ ۱۷ نیسان سنہ ۱۹۰۰ جمہ

استانبولدن ہنوز کتابلرمی کثیرتہ مدیکم جہتلہ وقت کچیرہ جک شیلردن تمامیلہ محروم . بر قاج گونلر قونیہ نك شایان تماشا مانی* قدیمہ سنی ، بو خراب آبادہ سلچوقیلرک یادکاری اولان و ہمان جملہ سی محکوم اندراس بولنان مساجد ومعابدی کمال تأثرلہ زیارت ایلدم .

بونلر گورلدکدن صکرہ قونیہ دہ آرتق گزیلوب تدقیق اولنہ جق برشی قالماز . باشند باشہ کریمچدن ترکیب اولنمش ، و سقف و جدارلری یکنسق برچوق انباری غیر منتظم صورتدہ بر اقوانلک اوتہ سینہ بریسینہ اوتوردیگز . قونیہ شہری پیش تخیلدہ تجلی ایدر . بو حالدہ نہ ایلہ امانہ اوقات ایتلی ! بن حیات عاطلانہ دن ذوقیاب اولہ مام . اکلنجہ بی سعیدہ آرام . فقط بورادہ صرف مساعی دخی قابل دکل . بوسباح خاطر مہ ضرور امثالی شرح ایتک کلدی . باقیم برنجربہ دہ بولنہ ایم ، موفق اولہ بیلیرمی ہم دیدم . خدمتجی بی چارشہ یہ گوندروب بر قاج دستہ کاغدلہ بر شیشہ مرکب و بر ایکی قامش قلم آلدیردم .

ہر نہ یہ دائر اولورسہ اولسون (شرح) بر مادہ نك صفحات مبہمہ سنی و یا اربابیندن غیری بہ مکشوف اولیان جہتلرینی آجوب ایضاح ایتک درکہ قابالی بر شیشی آجق ، و ہر کسک فہم و ادراک ایدہ بیلہ جکی یولدہ میدانہ قویق دیمکدر .

ضرور امثال دیدیکمز (آتالر سوزی) ایسہ او قدر معانی دقیقہ بی احتوا ایدرکہ انسان آباہ واجدادندن توارث ایتدیکی بو خزائنہ حکمتی نقود سہل العصرف

کبی اهمیتزجه خرج واسراف ایستدیکي حالده اڅ عادیسنی نظیره مقتدر اوله ماز .
نه کیم نابی :

« سوزده ضرب مثل ایرادینه سوز یوق اما

سوز اودر عالمه سندن قاله بر ضرب مثل »

قوليله ضرور امتالك قيمت واهميتنى و حافظه ائامه سرمايه اعتبار و انتباه اولمق
اوزره انتقال ايدمك برسوزك نه قدر مزاي و معاني يي شامل اولمسي لازم كله چكيني
بك كوزل آڭلاشمدر .

بو تصورمى موقع فعله كتيرمك ايچون قلمى اليه آلنجه نه قدر مشكل برايشه
نصدي ايستدكمي در حال اذعان ايتدم . حافظه مك قوت و ثروتى هر نه مرتبه واسع
اولورسه اولسون ، ينه رجوق مرجعه احتياجدن وارسته قاله ميه جفنى نفسه اعترافده
بولدم . مع مافيه بوايشه برينك امريله مأمور اولمديغدن ، يايه بيله چكلمى يايق ،
تبعات دورا دوره محتاج اولانلرينى براقق المدهدر ، هيچ اولمازسه محل ضربلرينى
اولسون كوسترمش اولورم ، ديدم ويازمغه باشلادم :

(۱)

آت آلان اسكدارى چكدى

بومثل برايشه تشبندم متكاسلانه طاورانوبده چاغى چكدكن ويا فرصتى
قاجردقن صكره آنى ايفايه قالقيشانلره تعريضاً ايراد اولنور .

ضيا پاشانك شوييتى دخى بومعنايى تضمن ايدر :

« ستم كه چل و چهارى چكدى

آنى آلان اسكدارى چكدى . »

ضيا پاشا مقدمه خراباندم سبب تأليف و انتخاب اوله رق حسب حال قيلندن سرگذشت
شاهزبنى حكايه ايتمش و التزام تواضعه شاهز اوله مديغنى و شاهز اولمق ايچون
دها بك چوق كورگويه محتاج بولمديغنى و فقط (آت آلان اسكدارى كذر
ايتمش) يعنى هر هر بزرگ ههد جوانيسى حدر اولوب كيتمش اولمديغدن ، قرقدن

صکړه، گوردیځی، او قودیځی اشعار اسلافه ماننده شعر سویلېه یټلک چاغنی کچیر مش
اولدیغنی آکلاتمق ایستمشدر .

نه کیم ابیات آتیہ بونی مؤیددر :

« اؤل گوزدن کچن هب آناز
گوزدن کچدی بتون بتکرار
گوردم یکیدن نیجه دفائن
بولدم یسه بر طاقم خزائن
بن طبعه بونی اساس ایدردم
شاعر اولورم قیاس ایدردم
بوشوق ایله کچدی روزگارم
دستمده دکلدی اختیارم
بیلدم که بن اوپله شاعر اولمق
عینله جبال سایر اولمق
بن اوله مدم اگرچه شاعر
اولدم شو قدر که فهمه قادر
شاعرلک اگرچه معتبردر
شعری طایمقده بر هنردر
حلواجی به طلبه کار لازم
اؤل کاره ده اقتدار لازم
سینم که چل و چهاری کچدی
آنی آلان اسکداری کچدی
گوردم فلکک وفاسی یوقدر
ذوق و الملک بقاسی یوقدر

بیك بیل یشاسهك ینه جهان بو
گردش بو، زهین بو، آسمان بو

ایضاح :

اسکدار لفظی ترکیه در. و منزخانه دیمکدر. بناء علیه (آت آلان اسکداری کجدی) قولیه استانبولک قارشی ساحلنده کی قصبه یی کجمش اولق مراد ایلامشدر. بلکه سن طاور انجهیه قدر ایل اوغلی آتی آلدی منزخانه دن صاوشدی، دیمک ایستمشدر. بوکله نك لاتینجه (قالقان) معناسنه اولان Scutum لفظندن آلهرق قرون وسطاده مستعمل بوزوق لاتینجه ایله قالقانی سلحشور معناسنه Scutarius اسقوتاریوس اولدینی مرویدر .

گویا رومالیر آناتولی قطعه سنی استیلا ایتدکری وقت شمیدکی (اسکدار) دیدیکمز محله سرحد بکجیسی قیلندن (اسقوتاریوس) دینلان بوطائفهٔ موظفینی اقامه ایتمشله (اوزاندیوس) خلقی ده بولفظی مؤخر آ آنلردن آلهرق اسکداره علم ایتمشله . حال بوکه روم اساننده اسکدارک اسمی (خریسوپولیس) درکه شهر مذهب دیمکدر . آقشاملری غروب یقین گونشک او ساحلی یالیزلره غرق ایدیشی وجهه تسمیه در .

معلومدرکه فرانسه اساننده بو اسکداره Scutarie d'Asie آسیا اسکداری و اشقودره یه ایسه Scutarie d'Albanie آرناوودلق اسکداری دینور . بونی ده، لفظک لاتینجه دن کله اولدینی ادعا ایدنلر دلیل اولهرق اقامه ایدیورلر . اشقودره دینلان آرناوودلق سرحد دینه که (ایلیری قوم) دینلان قومک منتهای ممالکی در ، رومالیر ، بو وجهله (اسقوتاریوس) دیدکری عسکر دن محافظ اقامه ایتمشله وایلیریا ایله آلبانی یی آیرمشلردی، دیورلر .

حال بوکه ترك لهجه لری اسکدار لفظانی بولجی ایچون کرا بارکیری بولندیریلان محل ، منزل یری اولق اوزره تفسیر ایدیور .

(مابعدی وار)

